

SOMS konferens i Jönköping 2013

Soms konferensen 2013 hölls 16-17 april i Jönköping.

Utvecklingsstörning/Downs syndrom och åldrandet -Gun Norén

Personer med Downs syndrom drabbas oftare av vissa medicinska problem.

Knappt 50 % föds med hjärtfel, cirka hälften är också extra infektionskänsliga och man behöver vara mera frikostig med antibiotika.

Vaxproppar är vanligt då hörselgångarna är trånga, kan ge hörselsvårigheter.

Grå starr och toppig hornhinna är betydligt vanligare än normalt.

Risken att få leukemi är också mycket större än normalt.

Ökad ledrörlighet kan ge instabilitet i halskotpelaren och luxationer knä och höft.

En demens av Alzheimer typ kan drabba personer med Downs syndrom tidigt. Vid 54 års ålder har 50% insjuknat. Demenstecken kan vara epilepsianfall, gångsvårigheter och inkontinens. Sjukdomen får ett snabbt förlopp 2-4 år. Viktigt att få ett lugnare tempo och om möjligt bo kvar i en känd miljö.

Varför gör de inte som vi säger? -Elisabeth Elgmark

En grundprincip är att ta reda på vad problemet egentligen är. Att verkligen gå till botten med analysen av problemet. Det är också viktigt att ta reda på varför det är ett problem och var problemet ligger. Har vi svaren på alla dessa frågor är chansen att "de gör som vi säger" större.

Hon menar att när avståndet, mellan att det är viktigt för personen och att de kan göra det, är stort, så ber personen om hjälp. Det är viktigt att personen själv tycker att åtgärden och målet är viktigt. Man måste också ta hänsyn till hela familjens vardagsliv. Att göra dagschema eller veckoschema kan vara en hjälp att få rätt balans i familjens tillvaro.

Hälso- och sjukvård på lika villkor –Kulturföreningen MIM, (Mitt i det kulturella mötet) Luz Solano, Kerstin Kristansson

Luz och Kerstin pratade om hur ett möte med personer som har en annan kulturell bakgrund än den svenska, kan uppfattas av dessa personer. Vi alla tolkar allt utifrån vår egen kulturella bakgrund. Kan handla om t.ex. olika syn på funktionsnedsättningar, om familjens betydelse, om skolans roll mm.

De som bjuder in till mötet måste vara medvetna om det. Reglerna för mötet måste klargöras och sedan kolla med deltagarna vad de tycker om detta som man pratat om. Skapa likvärdighet. Tillit

viktigaste faktorn. De professionella som bjuder in till möte bör vara flexibla, toleranta, prestigelösa. Begrepp som är självklara för personer med svensk kulturell bakgrund, måste förklaras för personer med icke-svensk kulturell bakgrund. Tolkar är i sin profession rena översättare av ord och meningar, de tolkar inte om det som sägs har förståtts. MIM har utbildat och använt sig av "språkleddare", dessa förvisar sig även om förståelse. Man kan be tolken översätta frågan "Har du förstått?" och på så sätt komma vidare. Målet för mötet bör förklaras! Vi gjorde ett grupp-rollspel som gav oss flera sätt att tänka på och förstå varandra.

Vad kan vi som sjukgymnaster göra?- Anna Danielsson

Anna gav oss allmänna definitioner av spasticitet (så som....), förorsakad av skador på olika nivåer (bl.a. i extrapyramidala banor). Olika begrepp så som reflexbetingad stelhet och passiv muskelstelhet blandas flitigt när vi använder ordet spasticitet. Det är oftast svårt att avgöra vad som är vad.

Hon berättade om olika studier som har gjorts inom ämnet. Studierna var inte så omfattande och man kan inte dra för omfattande slutsatser totalt sett.

Sjukgymnaster kan påverka muskellängden, stimulera muskelfunktion (av både de svaga och de spastiska muskler), öka kroppsmedvetande (hållning, avspänning...)

Effekten av botulinum, baklofen mm. -Leif Titusson

Leif pratade om spasticitetstriggande faktorer, effekten av farmakologisk behandling, dosering av medicinering, verkningsmekanism och biverkningar. Spasticitet är hastighetsberoende och sker vid muskelsträckning. Det gavs en översikt av behandlingsmetoder. Se även powerpointbilder.

Ortosernas betydelse och verkan –Michael Ceder

Michael framför först och främst att ortoser endast är en kompromiss och att den funktionella vinsten måste vara större än besvären det är att använda hjälpmedlet.

Han pratar om behandlingsortoser (att förebygga och behandla kontrakturer) och funktionella ortoser (för att underlätta en funktion tex. gåendet). Ortoser kan vara dynamiska eller statiska. Tidsaspekten av användandet har betydelse, dagtid, nattetid, kortare stunder fördelad över dagen/dygnet där han hänvisar till Elisabeth Rodby Bousquets 24-timmarsperspektiv. Till slut poängter Michael vikten av att sätta tydliga mål och att tex. använda GAS (Goal Attainment Scale). Se powerpoint.

Workshops

Halliwickmetoden -Anne Sagsjö

Anne berättar och visar denna metoden i vattnet. Hon pratar om psykisk anpassning, frigörelse, olika rotationer som uppstår när tyngdkraften och lyftkraften inte är i balans, vattnets lyftkraft, balans, förflyttningar via turbulens, inledande och grundläggande rörelser i vattnet.

Yoga -Johanna (Joke)Eggenkamp

Joke visar på möjligheten att med enkla yoga-rörelser tagna ifrån Medicinsk Yoga få kroppen i lugn och ro. Instruktioner anpassas till befintliga deltagare. Raka, enkla ord och meningar om man instruerar personer med utvecklingsstörning.

Elektrodress -Fredrik Lundqvist från Inventions

Konceptet bygger på att stimulera antagonisterna till de muskler som är spastiska, vilket ger en reciprok inhibering. Man använder sig av lågfrekvent ström i styrkor på μA . Man kan jobba med 40 muskler på samma gång och dressen programmeras individuellt. Man har inte sett någon adaptering efter 6 månaders behandling.

Alla som börjar med elektrodressen följs upp av företaget. Man skall nu också börja med att utomstående gör utvärderingarna för att öka trovärdigheten. Man skall också göra en studie tillsammans med Rehabmedicinska i Linköping där halva gruppen får stimulering och andra halvan inte. Efter 6 v byter man grupp.

I första hand har man provat dressen på personer utan kognitiva funktionsnedsättningar för att kunna göra utvärdering. Den enda patientgruppen där man ej har sett någon effekt på är stroke med dystoni.

Dräkten kan användas vid gång och träning. Elektroden sitter kvar på rätt ställe med hjälp av friktion. Blöja går att använda. Dräkten fortsätter att utvecklas efter de utvärderingar som görs.